

”Släng inte barnfamiljer i gapet på organiserad brottslighet”

Bygg inte ut parallellsamhället. Ha istället en dygnet-runt-öppen socialtjänst som kan ingripa när såren är öppna och viljan till förändring är som störst, skriver Carin Flemström, ordförande för Brottsofferjouren i Haninge Nynäshamn och med lång erfarenhet av socialt arbete.

Vräkning diskuteras alltmer som ett av flera verktyg för att komma åt gängkriminaliteten. Som ordförande för en lokal hyresgästförening har jag inte svårt att försvara en komplettering av hyreslagstiftningen så att den, som genom sitt leverne äventyrar grannarnas säkerhet och som inte tar emot hjälp, ska kunna vräkas. Det verkar rimligt att det kommunala bostadsbolaget i Malmö får säga upp den familj i Limhamn där de kriminella vuxna sönerna vid flera tillfällen gjort att inte bara deras liv utan också grannarnas äventyrats. Men instrumentet måste användas försiktigt och inte som en allmän påtryckning.

Tänker man sig en barnfamilj där en minderårig son är kriminell öppnar sig några olika scenarier. Ett är att familjen lyckas påverka sonen att sluta med kriminalitet och sköta sin skolgång. Säkert kan detta ske i några fall. Ett annat scenario är att familjen inte lyckas trots de allra största ansträngningarna. Killen är mer rädd för gängets hämndaktioner än för familjen och samhället. Eller så har vi familjer som inte samarbetar, som ser samhället som något ont och skyddar sina söners livsstil.

Om nu samhället verkställer sitt hot om vräkning måste vi fundera på vart familjerna då tar vägen.

Under perioden 1985 – 1995 var jag chef för Maria Ungdomsenhet

i Stockholm, som tillsammans med Maria Ungdomsklinik bildade Maria Ungdom, Sveriges största dygnet runt öppna akutverksamhet för missbrukande och ofta tungt kriminella ungdomar. I den egenskapen var jag ofta talare vid olika narkotikapolitiska konferenser och en gång vid en världskonferens för narkotikapoliser. Vid middagsbordet satt jag bredvid en stilig polischef från Kalifornien. Han var mycket missnöjd med mitt tal. Hans skattepengar skulle verkligen inte gå till behandling och skolor i utsatta områden, varför skulle han betala för dem han kallade slödder? Han berättade stolt att hans poliser körde in med pansarfordon så att det inte gjorde något att befolkningen kastade sten på dem. Jag frågade då varför de kastade sten, alla i befolkningen är väl inte kriminella? Han berättade att maffian styrde området, stod för välfärden, försörjde gängmedlemmarnas familjer och skickade begåvade ungdomar till högskolor för att sedan bli maffians jurister. Men nej, att samhället skulle bekosta välfärd och utbildningar ansåg han vara stöld och betraktade mig som en person som skulle sno hans pengar.

de familjer som blir vräkta kommer med stor sannolikhet att bli omhändertagna och kanske hjältar i den undre världen

Jag tänkte aldrig att jag skulle behöva hans berättelse som en varning för vad som är på gång i Sverige. Men nu undrar jag om det inte är precis denna varning som Sveriges regering behöver. För de familjer som blir vräkta kommer med stor sannolikhet att bli omhändertagna och kanske hjältar i den undre världen. Systrar som oftast skött skolan och som är helt utanför den våldsamma pojk/mansvärlden blir då helt beroende av den. Sönerna behöver inte längre smussla med pengarna de tjänar utan kan stoltsera med att de är familjeförsörjare. Föräldrarna blir antingen än mer maktlösa eller får en position i den undre världen och fjärras allt mer från majoritetssamhället.

Så snälla regeringen, tänk efter vad ni håller på att ställa

till med. Ni skapar ett starkare parallellsamhälle som blir allt svårare att få kontakt med. Jag tror inte att det är det ni vill. Ni vill väl egentligen hitta metoder att pressa fram ett samarbete från dem som inte samarbetar med samhället?

Det finns fler erfarenheter från Maria Ungdom att lyfta fram. Vi utvecklade med tiden ett gediget familjearbete där familjerna involverades från den första akuta händelsen. I dag borde det i varje stad finnas en dygnet-runt-öppen verksamhet i nära samverkan mellan polis, socialtjänst och ungdomspsykiatri dit polisen kan föra kriminella och/eller missbrukande ungdomar, ringa efter, eller i värsta fall hämta föräldrar för omedelbar krisintervention och för att de ska ta hem sina barn. För det lärde jag mig under dessa tio år med bakjour var fjärde natt, att det är i krisen som lösningarna kommer. Det är då man når varandra för locket har inte lagts på. Ilska, förtvivlan och sorg. Var det för detta man flydde ett land i krig eller har jobbat dygnet runt för att försörja familjen? Kanske stör barnet de egna illegala affärerna – även det kan komma fram. Föräldrar som är inbördes oense grälar öppet och mycket bubblar upp till ytan. Frågorna blir många under ibland långa nattliga diskussioner.

Anhöriga är också ofta brottsoffer och måste få stöd och skydd,

Förutom min erfarenhet från Maria Ungdom bodde jag och min familj i Rinkeby i 18 år, från 1975 till 1993. Det jag lärt mig är att de flesta föräldrar vill sina barn väl, om än på olika sätt – men det krävs ibland något extra för att man ska nå varandra.

Anhöriga är också ofta brottsoffer och måste få stöd och skydd, inte straff. Min erfarenhet från Brottsofferjouren är att rollerna växlar. En brottsutsatt kan en annan dag vara en gärningsperson. Att ge stöd till brottsoffer, också det med snabb intervention och riskbedömning, innebär även att viktig

information snabbt kommer fram och att en hämndkarusell ibland kan avbrytas.

Bygg inte ut parallellsamhället. Vi ska istället vara besvärliga och ingripa och finnas dygnet runt när såren är öppna och viljan till förändring är som störst. Det kostar mindre än fängelser. Men det kräver en socialtjänst som gör det som bensinmackor klarar även i utsatta områden – att ha dygnet-runt-öppet. Och det kräver samarbete på djupet mellan socialtjänst, polis och sjukvård.

Carin Flemström